

Preek over Genesis 13

Broeders, zusters, gemeente van de Here Jezus,

Vlak voordat ik deze preek wilde gaan schrijven kreeg ik een telefoontje. Een jongeman, laten we hem Bert noemen, die vroeger als kind wel eens bij ons over de vloer kwam wilde me graag iets vertellen. Na een leven van verslaving aan drank, drugs en sex was er iets met hem gebeurd. Iets wonderlijks. God heeft hem in zijn nekvel gegrepen. De God, waar hij in zijn moeizame jeugd wel over gehoord had, had hij jarenlang de rug toegekeerd. Maar waar hij dacht het wel zonder God te kunnen stellen, liet God zijn ware aard zien. God liet hem niet gaan, God zocht hem weer op, maakte Zich aan hem bekend, overviel hem met zijn liefde, genas hem van zijn verslaving. Een radicale verandering als gevolg van Berts simpele vraag: *Here Jezus, ik kan niet verder, kom alstublieft in mijn leven?* Bert vergeleek zijn ommekeer met een keus tussen dood en leven. Welke kant ga je op? Laat je jezelf meesleuren in de instant-bevrediging en vuiligheid van verslaving of wil je je weg gaan met de levende God. Wat kies je? Wat kies je?

Een bemoedigend telefoontje, wat mij betreft een bewijs dat God werkelijkheid is. Een verandering die echt alleen de levende God kan bewerken.

Dit bijzondere telefoontje van Bert doet me een beetje denken aan de geschiedenis van Lot en Abram. Lot moet ook kiezen. Waar ga ik wonen: in de buurt van Sodom, met al zijn aantrekkelijkheid, voor het oog tenminste, maar in werkelijkheid instant-aantrekkelijkheid, of kies ik voor de andere kant. Ook een keus tussen dood en leven!

Maar laten we eerst even bij het begin beginnen. Want het verhaal van deze beide mannen Abram en Lot begint hemelsbreed zo'n 1000 kilometer oostelijker van de plaats waar Lot zijn keuze maakte. In de plaats Ur in het huidige Irak.

Daar in het land van Babylonië aan de rivier de Eufraat sprak God tot de 75 jarige Abram:

Abram, trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat ik je zal wijzen. Abram, Ik zal je tot een groot volk maken, ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn. Ik zal zegenen wie jou zegenen, wie jou bespot, zal ik vervloeken. Alle volken op aarde zullen wensen

gezegend te worden als jij. (Hier is tussen twee haakjes de NBG vertaling echt beter: Met jou zullen alle geslachten van de aardboden gezegend worden. De betekenis kom ik zo nog wel op!)

Even proberen voor te stellen. Je bent 75 jaar, getrouwd met Saraï. Je hebt samen geen kinderen mogen ontvangen. Je woont in een familieclan en je beseft, als ik er niet meer ben dan zullen mijn bezittingen wel naar de familie gaan. Volgens het bijbelboek Jozua (24:2) heeft de familie van Abram andere goden gediend. En dan ineens roept de HERE God je. Een God die je niet kent. En je hebt geen flauw benul waar je naar toe zult gaan. Het land dat God zal wijzen, ja, ja. Landkaarten waren er niet, moderne communicatiemiddelen waren er niet. Je neemt afscheid van je familie voor het leven alleen omdat je jezelf hebt ingebeeld dat die onbekende God dit van je vraagt. Zo ga je op weg. Twee – menselijkerwijs - onvruchtbare mensen, weg van alles wat dierbaar is. Weg van familie, weg van thuis, weg van je goden. En wat ligt er voor je: een toezegging van een land, een toezegging van nakomelingen, ja zelfs een groot volk, een toezegging van een zegen die zich zal uitstrekken tot alle geslachten van de aardbodem. Mooie woorden, maar er was nog niets dat er op wijst dat dit ook uitkomt. En we weten uit het verloop van de geschiedenis dat Abram aan het eind van zijn leven slechts één zoon had bij Saraï zijn vrouw, dat was Izaäk, hij had één klein stukje land, de spelonk van Magpela waar zijn vrouw Saraï begraven lag. Dat was alles. Maar Abram heeft geleefd uit het geloof dat God waarmaakt wat Hij belooft. In Hebr. 11 wordt van Abram gezegd dat hij slechts een glimp heeft opgevangen van de vervulling van Gods beloften, maar hij leefde als vreemdeling en gast omdat hij uitkeek naar een hemels vaderland. Is dat niet geloven? Ook al zie je er niets van nu, geloven dat Gods beloften waar zijn en je door die belofte laten leiden. Laten we er wel meteen even bij opmerken dat dit Abram nog geen supergelovige maakte. In Genesis 12 lezen we dat Abram gewoon een potje staat te liegen tegen de Faraö van Egypte omdat hij bang is voor zijn eigen hachje. En toen het wel erg lang duurde voordat zijn oude vrouw Saraï zwanger raakte leek het hem toch maar beter om een zoon - Ismael - te verwekken bij de Egyptische slavin van Saraï, Hagar. Een stap trouwens met verstrekkende gevolgen. De nakomelingen van Izaäk en Ismael hebben elkaar tot op de dag van vandaag nooit erg gelegen. Gelukkig verbloemt de bijbel nergens de misstappen van gelovigen, anders zou je als gebrekkig mens zo gauw de indruk krijgen dat het allemaal toch niet haalbaar is.

Nee, ook Abram was een gebrekkig mens, maar toch heeft hij met al zijn gebreken aan God vast gehouden.

Toen Abram wegtrok bij zijn familie ging hij niet helemaal alleen. Hij was een rijk man en zal heel wat personeel hebben gehad. Maar er trok nog iemand mee. Lot, de zoon van zijn overleden broer Haran hield hem gezelschap. Over Lots motieven weten we niets. We weten niet of hij zich aangetrokken voelde tot de HERE God of dat de belofte die Abram ontving hem aansprak. We weten alleen dat hij meeding en dat hij ook behoorlijk vermogend moet zijn geweest. Mogelijk heeft hij de bezittingen van zijn overleden vader geërfd. In ieder geval blijkt uit de geschiedenis die we net hebben gelezen dat Lot ook een grote kudde heeft en verschillende herders in dienst. De kuddes van Abram en Lot waren zo groot dat er in het gebied niet voldoende ruimte was voor beide kuddes. Er vonden irritaties plaats tussen de herders van beide kuddes en dat was voor Abram de aanleiding om het bespreekbaar te maken bij Lot. *Lot jongen, laten we uit elkaar gaan, zodat we elkaar niet langer voor de voeten lopen.* In al zijn bescheidenheid laat Abram Lot kiezen: *zeg maar waar jij wil gaan wonen.*

Lot kiest voor de omgeving van Sodom en Gomorra. Een prachtig vruchtbaar gebied toentertijd. Maar de mensen in Sodom zondigden zwaar tegen de HERE zegt vs. 13. Lot laat zich leiden door wat voor ogen is. Hij kijkt niet verder dan zijn neus lang is. Een keuze die verstrekkende gevolgen zal hebben voor de toekomst. Lot gaat wonen tot bij Sodom, maar straks in hoofdstuk 19, als de engelen Sodom bezoeken om Lot te waarschuwen voor de verwoesting van de stad, bevindt Lot zich al in de poort van de stad. Dat is de plek waar het stadsbestuur samenkomt en waar recht gesproken wordt. Zeg maar het kloppend hart van de samenleving. Lot gaat te ver. Hij vestigt zich buiten het land van Gods beloften. Daar kan geen zegen op rusten. Je wordt als het ware de zonde ingesleurd. Het is net als in Psalm 1: het begint met *wandelen* in de raad van goddelozen, dan *sta je stil* op de weg van de zondaars, en dan *zit* je in de kring der spotters.

Het gaat niet goed met Lot. Al gauw wordt hij samen met de inwoners van Sodom gevangen weggevoerd door de koningen van het Oosten waaruit Abram hem gelukkig nog ternauwernood wist te bevrijden. Maar toen later de steden Sodom en Gomorra verwoest werden ontsprong de gewaarschuwde Lot met zijn dochters weliswaar de dans, maar het koste zijn vrouw en beide schoonzons het leven. De eens zo rijke Lot vlucht weg, alles achterlatend, en vestigt zich met zijn beide

dochteren in een spelonk terwijl de eens zo vruchtbare Jordaanstreek verandert in een Dode Zee. En daar in die spelonk laten Lots dochters zien dat ze zedelijk aan lager wal zijn geraakt door hun vader dronken te voeren zodat de ladderzatte Lot, terwijl hij niets merkt – dan ben je echt goed dronken - nakomelingen verwekt bij zijn eigen dochters. Hoe diep kun je vallen?

Twee mannen, Abram en Lot. De één liet zich leiden door de woorden van God en daar heeft hij tot zijn laatste snik aan vastgehouden, omdat hij er vast van overtuigd was dat God zijn woord hield. De ander liet zich verleiden door wat voor ogen is. Een keuze die een zwaar tol eiste.

Het wordt tijd om deze geschiedenis eens aan ons eigen leven te spiegelen. Lot mocht als jongeman opgroeien in het gezin van ome Abram. Hij heeft ongetwijfeld het een en ander meegekregen van het geloofsleven van oom en tante. Geen perfecte mensen, maar wel in alle gebrekkigheid authentiek. Abram en Sara gingen ervoor.

Als ik dat nu vergelijk met veel, met name, jonge mensen van vandaag, ook jonge mensen in de kerk, dan geldt vaak hetzelfde. Velen hebben hun wieg nog staan in een christelijk gezin. Of anders, ze hebben via school of in hun omgeving te maken gehad met christenen. Natuurlijk zijn die christenen niet perfect. Maar in al hun gebrekkigheid hebben ze geprobeerd je iets mee te geven van wat in hun hart leeft. Je ouders hebben, door vast te houden aan rituelen als bidden en bijbellezen bij de maaltijd je vertrouwd willen maken met de bijbelse boodschap. Die christelijke leraar op school probeerde aan ongeïnteresseerde pubers duidelijk te maken hoe geweldig het is als je de levende God mag kennen. Je oude oma, met haar ouderwetse ideeën bad iedere dag trouw voor kinderen en kleinkinderen, omdat ze vurig hoopte dat ze straks, als zij in het Vaderhuis bij God was, haar geliefde nabestaanden daar ook zal ontmoeten. En zoals Lot met z'n oom en tante op weg ging naar het Beloofde Land, hebben veel jongeren hun ouders best nog een poosje gevolgd richting de kerk. Het hoorde erbij. Je deed mee. Je vertoonde het gewenste gedrag.

Maar toen het op echt kiezen aankwam was Lot niet thuis. Toen viel hij voor de aantrekkingskracht van de vruchtbare Jordaanstreek. Het gras bij de burenen was letterlijk groener. Uit de verte had het ook veel weg van het paradijs hebben we net gelezen. Maar schijn kan bedriegen. Ik weet nog dat ik ooit met een groepje gemeenteleden door de Karpaten reed in Roemenië. Wat een prachtig landschap. In

de verte zag je een vredig dorpje liggen. Maar dichterbij gekomen was het één armoedige boel. Achter dat vredige landschap ging een hoop ellende schuil. Lot liet zich verleiden door het prachtige landschap van de Jordaanvallei. Hij keek er niet doorheen. Het werd hem bijna fataal.

Ik merk om me heen dat heel veel aardige jonge mensen echt niet de beroerdste zijn. Maar omdat het nogal moeilijk is om radicale keuzes te maken lopen ze wel gevaar. Niet kiezen is namelijk ook kiezen.

Abram geloofde God. Hij geloofde dat God zijn Woord zou houden en bouwde daar zijn hele leven op, hoewel hij alleen maar een klein beginnetje zag van de vervulling van de beloften. Wij mogen veel meer weten. Die belofte dat Abrams nakomeling tot zegen zou zijn voor de hele aardbodem is nu al veel verder in vervulling gegaan.

Abram is tot een groot volk geworden. Zijn zoon Izaäk kreeg een zoon Jakob. Jakob kreeg maar liefst 12 zonen, die de stamvaders van het volk Israel werden. Uit één van die stammen, de stam Juda, kwam het koningshuis van David voort. En uit Davids geslacht werd Jezus van Nazareth geboren. Hij is de grote nakomeling van Abram die tot zegen zal zijn voor de hele aarde. Toen Jezus hier op aarde rondliep vatte Hij zijn Boodschap als volgt samen: *Ik ben gekomen om het verlorene te zoeken en te redden*. En dat was precies wat hij deed. Mensen die niet in tel waren bij het volk zocht hij op. Hij bekommerde zich over melaatsen en raakte hen aan, Hij gaf een weduwe haar overleden enige zoon terug, corrupte belastingontvangers gaf Hij nieuwe kansen, een vrouw die maar liefst 5 mannen had versleten en nu ongehuwd samenwoonde en bovendien behoorde tot een veracht volk met een valse godsdienst, kreeg die legendarische woorden te horen: *Ik die met je spreek ben het. Ik ben de Messias!*

In één van zijn bekendste verhalen laat Jezus God zien als een Vader die zijn weggelopen zoon weer in zijn armen sluit. De jongen had zojuist zijn hele erfenis erdoor gejaagd met feestjes en prostituees. De vader kuste hem terwijl hij stonk naar varkens, de meest onreine dieren die een Jood zich kon voorstellen.

In heel Zijn doen en laten en in Zijn woorden toont Jezus het hart van een Vader die snakt naar de liefde van Zijn kinderen. Zelfs het besef dat de enige manier om die kinderen weer terug te winnen de weg was van de marteldood aan het kruis, weerhield Hem niet om die weg te gaan. Het kruis laat ons zien hoe groot de afstand was geworden tussen God en mens en hoe hoog de prijs is die daarvoor betaald

moest worden. Het kruis laat ook zien hoeveel God van mensen houdt. Nou zoveel....kijk maar naar dat kruis!

Ik zei net al dat wij nu veel meer weten dan Abram. En toch is die belofte van misschien wel 4000 jaar geleden nog niet ten volle werkelijkheid geworden. Inmiddels is Jezus al tot zegen voor heel veel mensen. Op dit moment leven er echt miljoenen volgelingen van Jezus op deze aarde. Maar toch zijn we nog niet bij de volledige vervulling van die belofte aangeland. Ik heb net al gezegd dat Abram uitzag naar een hemels vaderland. Dat is nog toekomst. Ik zou het zo zeggen: er komt een moment dat de hemel op aarde gaat komen. Net zo zeker als Jezus 2000 jaar geleden is verschenen onder het volk zal Hij weer verschijnen. En dan zal er definitief een einde komen aan het kwaad van Sodom. Dan zal er definitief een eind komen aan ziekte, aan geweld, aan pijn, aan verslaving, aan dood.

En natuurlijk, ik weet ook wel dat we daar nog maar weinig van zien. We leven in een wereld die nog steeds gebukt gaat onder dezelfde ellende: Sodom, Gomorra, Hiroshima, Auschwitz, nine-eleven, Lybië, Syrië....en ga zo maar door.

Om vol te houden en uit te zien naar die nieuwe toekomst, daar heb je nu geloof voor nodig. Hetzelfde geloof als Abram, die niet zag en toch geloofde.

Met meehobbelen komen we er niet. Lot raakte aan lager wal, hoewel hij genoeg van God had gezien in het leven van zijn oom en tante.

Lot moest kiezen, maar koos verkeerd. Wij moeten ook kiezen. Wat willen we? Waar bouwen we ons leven op? Durven we het aan om ons leven te bouwen op die belofte die Abram kreeg. Abram durfde, al zag hij er maar heel weinig van. Wij zijn al een paar duizend jaar verder. De contouren worden al zichtbaar.

Ik ben begonnen met het verhaal van Bert. Hij ervoer de keus die hij maakte voor Jezus als een overgang van de dood naar het leven. Een overgang van instant-leven naar echt leven.

Een keus die je alleen maar zelf kunt maken. Lot wat wil je? Sodom....., uit de verte prachtig van binnen rot. Of ga je mee naar het Beloofde Land. Je moet niet kijken naar wat je nu ziet, je moet kijken met de ogen van het geloof.

Wat wil je? Durf je het aan? Jezus nodigt je uit. Kom maar bij Mij. Je mag de puinhopen bij het kruis achterlaten en mee gaan Mijn toekomst tegemoet. Weet dat je welkom bent. Amen.

Januari 2013
G.P. Hartkamp
Wapenveld